

Lars Elling

A TÓVIDÉK HERCEGEI

TYPOTEX VILÁGIRODALOM

Lars Elling

A TÓVIDÉK HERCEGEI

Fordította
Petrikovics Edit

**Az Európai Unió
társfinanszírozásával**

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

This translation has been published with the financial support of NORLA.

Fyrstene av Finntjern

© Lars Elling

First published by Forlaget Oktober AS, 2022

Published in agreement with Oslo Literary Agency

Hungarian translation © Petrikovics Edit, 2025

Hungarian edition © Typotex, Budapest, 2025

Engedély nélkül semmilyen formában nem másolható!

A borító Lars Elling festményének felhasználásával készült.

ISBN 978 963 493 353 3

ISSN 2064-2989

A KÉRÉS SZÁMÁRA minden másodperc számít.

Két esztendőbe telik felkészülnie a pillanatra, amikor azzá válik, ami valójában. Két, hidegben és sötétben töltött esztendő. Mélységes unalomban és életveszélyben. Mire elcsigázottan és a percektől eltelve a vízfelszínre telepedhet, hogy megtermékenyített petéit az iszapos fenékre engedje, már teljes életet élt.

Szárnya, mely addig csillogó vitorlaként egyenesen a levegőbe meredt, lelapul, és a vízfelszínhez tapad, a halál pillanatában apró keresztet formáz, így módon állítva tűnékeny emléket önmagának. A mikroszkopikus méretű petéket, melyek oly könnyűek, hogy alig süllyednek le a borostyánszínű sötétségbe, rákok és apró halak kebelezik be. Ám nem az összeset. Némelyiküknek sikerül elérnie a mélyben az iszapot. Ezek a peték idővel megrepednek, és egy apró nimfa kúszik ki belőlük. Vakon és összezavarodva tapogatózik a sötét, oxigénszegény alvilágban. Hogy a ragadozó rovaroktól megmeneküljön, mélyebbre ássa magát. Viszonylagos biztonságban a környezetében található, rothadó növényi maradványokkal táplálkozik. És növekszik, a bőre megreped, kimászik önmagából, és újabb bőrt hoz létre. A folyamat újra és újra megismétlődik, és minden alkalommal egyre nagyobb, erősebb lesz. Mert ebben az egyszerű rovarban ambíció lakozik.

Az nem lehet, hogy ez minden. Az életnek valahol máshol kell lennie. El kell jönnie az én időmnek.

Érzi a vonzást. Felfelé és előre akar haladni, fejlődni, ki a sárból és az iszapból, a fény felé, ahová a szárnnyal bírók tartoznak.

És megtörténik a csoda. A víz hőmérsékletének apró változása elegendő ahhoz, hogy a nimfák elhagyják éjsötét, gyermekkori otthonukat, és felügyetlenkedjék magukat a nappalba. Ekkorra kiadós falattá válnak az éhes vadászok számára, amelyek készenlétben állnak a táplálékláncban elfoglalt helyükön, így a nimfák közül csak kevesen érik el a víz felszínét.

A nimfa a napfénytől elvakítva lebeg a vízen, és érzi, hogy ez a metamorfózis más, mint az összes korábbi átalakulás. *Ez volna a végső?* A háta felreped, és valami kitüremkedik a hasadékon keresztül. Szárnyak! Ugyan nedvesek és ráncosak, de akkor is szárnyak.

A lábai elakadnak. Egyenként kell kiszabadítania őket. A régi bőr vastag és ormótlan, ezért meglehetősen lassan megy. Mik azok a nagy, zöld árnyak a mélyben? A tó tele van hasonló helyzetben lévő fajtársakkal. Ott *vannak*, majd egyszer csak *nincsenek* többé. Néhányan a levegőbe emelkednek, és rejtélyes módon eltűnnek. Mások alaposan megküzdene azért, hogy kiszabaduljanak lárva-bőrükből.

A teljesen kifejlett kérész az utolsó makacskodó lábát is kihúzza, és szabaddá válik. Szárnyai felemelik a tavacska felszínéről, és elkezdődik az igazi élet. A sivár iszapban töltött végtelen napok, hetek, hónapok feledésbe merülnek. Most először repül, némileg bizonytalan útvonalon a part menti nádas irányába. Összetett szeme fény-nyel és színekkel telik meg. A szíve mélyén mindig is tudta ezt.

Az élet valahol *máshol* van. Az élet *itt* van, az élet *MOST* van.

A hím kérészek a nádasban ülnek, akár a szégyenlős béresfiúk a bálterem falához tapadva. Ellenségesen méregetik riválisaikat, és vágyakozó pillantásokat vetnek a táncparkettre. Azután fel-

csendül a zene, amely az *Ephemera vulgatán* kívül senki más számára nem hallható.

A kavargó rovaroknak, legyenek azok magabiztos, fémes zöld színű szitakötők vagy mindenféle fajtájú, kacér pillangók, félre kell húzódnuk, amikor kezdetét veszi a kérészek tánca. Ez az ő báljuk. Ez az ő pillanata, a nőstényé. Gyöngyházfényű szárnyak tartják lebegésben, mintha láthatatlan fonalakon függnének a bábjátékos kezében. Emelkednek és süllyednek. A hosszú faroknyúlványok épp csak érintik a víz felszínét, amikor leereszkednek, majd azonnal fel is emelkednek. A menüett ismeretlen vágyat ébreszt a hímekben, amelyek egyenként elengedik a nádszálakat, hogy bele vessék magukat a táncba.

Van azonban egy közönség, amellyel a táncosok nem számoltak. A hűvös, borostyánszínű félhomály mélyén a sebes pisztráng hozzáértő szemmel követi az előadást. A pisztráng talán nem a szokásos értelemben vett műkedvelő, ám ezt az előadást esze ágában sincs kihagyni. A darab minden évben repertoáron van, és a bemutatóra rendszerint június végén, július elején kerül sor. A kis pisztráng, amely első alkalommal éli át a játékot, annyira felhevül, hogy ugyanannyi kalóriát éget el, amennyit elfogyaszt. A nagy halak tudják, hogyan osszák be az erejüket. A vízfelszínen az átalakulásával küszködő fiatal kérész csábító rádióhullámokat küld le a halhoz, amely figyelmesen hallgatja, és válaszol.

Ily módon az új élet már azelőtt véget érhet, hogy elkezdődött volna.

Ha kuporogtál valaha egy nyári napon egy tó partján azt figyelve, ahogy egy rovar felemelkedik a víz felszínéről, és szárnyra kap, hogy azután egy csillogó, foltos torpedó elragadja a levegőben – nem kíváncsi-e teljes szívedből, hogy a karod ösztönös mozdulata a rovar

a pisztránghoz, és ezáltal a pisztrángot hozzád kösse? És ha láttál már *Vulgatát* táncolni a napsütésben gomolygó párában, és sikerült elhítened egy frissen kikelt szubimágókat lakmározó hallal, hogy a te szárazlégy-csalid az a csemege, amelyre valójában vágyik, akkor minden kétséget kizáróan tisztában vagy azzal, hogy a legyezés a sporthorgászat legnemesebb és legnehezebb ága.

Van egy kis tó, amely olyan hideg és olyan mély, hogy a nimfák egy hónap késéssel emelkednek a felszínre, mint máshol. Úgy tartják, a tó *feneketlen*. Vagy hogy *dupla* fenéke van. Mindenesetre annyi biztos, hogy a nimfák tovább maradnak a mélyben. A víz hőmérséklete lelassítja az érésüket, és nagyobbra és kövérebbre nőnek, mielőtt a víz felszínére emelkednének. Az a hír járja, hogy már Bernhard Herre, a 19. század első felében élt neves író és vadász idejében is telepítettek ide halakat. Azt is mondják, hogy csütörtök esténként jobb távol maradni a tavacskától – azt nem tudni, mi okból.

Hogy mi a tó neve, és hol található? Nos, annyit elárulhatok, hogy az évek során többször is nevet változtatott. A térképen Lunnertől délre, a Ringkollentől keletre, a Skjennungentől pedig északra látható.

(Ez nyilvánvalóan nem túl pontos meghatározás, de bízom benne, hogy olvasó megértéssel lesz.)

Némelyek számára fontos, hogy ne legyen ott állandó jövésmenés. Ők maguk is ügyelnek arra, hogy ne tapossanak ki valamilye ösvényt, hanem minden látogatás alkalmával más megközelítési útvonalat választanak. Az idők során itt horgászó generációk ritka kincsként tekintettek a tóra, és kemény kézzel büntettek mindenkit, akinek eljárt a szája. Ez egy szinte jelentéktelen tavacska, első pillantásra semmi különös nincs benne, bozót és ingovány

veszi körül, és még a legmelegebb nyarak idején sem szárad ki. Kellő távolságra fekszik más horgásztavaktól, nincsenek a közelében mocsári hamvasszeder- vagy gombalelőhelyek, sem napsütötte táborhelyek. Nem kanyarog könnyen járható ösvény a tó körül. A környező erdő tűzezes, örökké korhadó, alacsony növésű, őszereg lucfenyőkből áll, formátlan és szakállzuzmótól fojtogatott. A víz egy földben fakadó forrásból származik, és csörgedező patak formájában távozik, amely nem látható, de hallható, amennyiben valaha is eszébe jut az embernek, hogy odafigyeljen rá. A felszínét tavirózsák borítják, kemény szárukba könnyen belegabalyodik a horgászsinór. A vízhez vezető utolsó méterek lebegő tőzeglápból állnak, amelybe minden és mindenki, aki többet nyom egy lemmingnél, azonnal belesüpped.

Ha pedig félig állva, félig lebegve a gázlónadrágodban, mint valami nagyra nőtt óvodás, a legyezőbottal a kezekben elszántan próbálsz kivetni a horgot, a csalitos, amely vadrózsasövény módjára öleli körbe a tavacsát, elkapja a zsinórt, és jóval azelőtt felfalja a legyedet, hogy az elérné a fekete vizet. Tehát semmi okod nem lehet arra, hogy felkeresd a ■■■-tavat.

És mégis, a parton, a csüggedt nyírfák és a hamvas áfonya között egy kis ladik fekszik fejjel lefelé, a rövid evezőire fordítva. Egy rozsdás szemescsavarhoz van láncolva egy viszonylag új lakattal, az alja pedig zsírosan fénylik a kátránytól.

I

AZ ALMAHÁBORÚ

EGY ALMA LEPOTTYAN. Messze a fatörzstől. Nedves sóhajjal landol az elhanyagolt őszi gyepet borító és a rothadás különböző fázisában lévő almák között. Egy nemrégiben lehullott gyümölcsnek ütközik, amely a 8/A-t a 8/B-től elválasztó árok szélén egyensúlyoz. A Starholm fajtájú alma továbbgurul a demarkációs vonalat képező kerítés felé. Le a senki földjére. Az almafa vénséges vén. Az Öreg 8/B-ben lakó öccse csak az egyik oldalát szokta megmetszeni, a fa azonban nem hálálja meg a törődést. Azon az oldalon az ágak kusza, göcsörtös csomókká válnak, és azt a kevés virágot, amelyet hoznak, az első széllekés megsemmisíti. A 8/A pázsítja fölé azonban egy fényes bicepszszerű, vaskos ág nyúlik át a kerítés fölött. Áprilisban halvány rózsaszín virágokat hoz. Ősszel pedig apró szemű, savanykás, zöld almák tömegei alatt roskadozik. Egyenesen a fáról szedve a legfinomabbak – nem sokkal azelőtt, hogy teljesen megérnének, amikor a magok még fehérek, és ropognak az ember fogai között.

Turid és Filip óvakodnak attól, hogy hozzájuk érjenek. Legalábbis olyankor nem szakítanak belőlük, amikor megláthatják őket. Akár a B-ben, akár az A-ban lakó család. A fa kétségtelenül a Kvartsveien 8/B kertjében nő. Ám a föld mélyén nyújtózkodó gyökérzetet senki sem tudja az ellenőrzése alatt tartani. Az pedig válogatás nélkül, egyaránt merít mind a 8/B szennyezett, sötét forrásából, mind idefent, a 8/A igazabb vizéből.

Jennifer nagy gondosan lenyírja a fűvet a növekvő kupac körül, az almákhoz azonban nem nyúl. Az újonnan lepotyogó gyümölcsök súlya összenyomja az alatta lévőket. A kupacot szegélyező hosszú fűszálak a meleg napokon pezsegve erjedő almákkal teli tálat formáznak, amely a szél függvényében hullámozik. Csak akkor veszi elő a gereblyét, amikor az utolsó Starholm alma is lehullott, és a rothadó gyümölcsös tál megtelt.

A HOSSZÚ LÁB LÉPKED. Maga Filip tornyosul fölénk. A kordbársony nadrág szára összesúrlódik a térdénél, de nem hallja. A fülhallgatójában Bryan Ferry énekel suttogva fiúkról és lányokról. A hang hűvös és vágyakozó, és egy olyan országból származik, amelyről Filip álmodik. Nem konkrétan Anglia, hanem egy fiktív ország, ahol egy világos vászonöltönyt viselő fiatalember kiszáll egy Bentley-ből, egyik keze egy sebtében lefirkantott levelet szorongat a zsebében, míg a másikkal elárnyékolja a szemét, ahogy a végtelennek tűnő pázsit szélén magasodó kúria és egy nő sziluettjét kémleli a napfényben. Ez a fantázia az egyetlen, amiben a csábítóan duruzsoló durhami énekes és a Bekkelaget városrészbéli tizennyolc éves srác osztozik. Filip kabátzsebében legfeljebb egy buszjegy vagy egy vitorlás hajó ceruzavázlata lapul összegyűrve, kevésbé valószínű, hogy egy elutasított szerelmestől érkezett levél is lenne mellettük.

Sűrű, szépiabarna frufruja folyton a szemébe hullik. Filip hosszú ujjával félresöpri a homlokából. Pontosan úgy, ahogy Ferry szokta.

Az iskolából egyenesen hazamegyek. Ahogy kivétel nélkül minden áldott nap, mióta anya több mint egy évtizede megbetegedett. Vagyis az „egyenesen haza” esetemben csak amolyan szófordulat. Ha van valami, amire teljes mértékben képtelen vagyok, az az egyenes vonalban járás. A születésem során elakadtam a madárcsontú anyám medencéjében. Minden kétséget kizáróan azért, mert

a génállományom másik fele az esetlenül magas és csontos apámtól származik. A természetben egy jávorszarvas és egy veréb aligha nemzhetne utódokat, a *Homo sapiens* esetében azonban az összeférhetlenség nyilvánvalóan nem akadálya a megtermékenyülésnek. Ez pedig azt eredményezheti, hogy az ember elakad, túlságosan szorosan, túlságosan hosszú időre, melynek következtében kisebb idegsérülést szenved, vagy bármi is legyen az, ami miatt a bal lábával valamivel hosszabb lépéseket tesz, mint a jobbal. Talán létezik magyarázat a hiányosságomra. Legalábbis az én elméletem szerint.

A járásomban enyhe elliptikus ív mutatkozik jobb oldali irányban. Ha gyaloglás közben a gondolataimba merülök, vagy walkman van a fejemben, és megfeledkezem magamról, könnyen az árokban találhatom magam. Volt már rá példa. Amikor séta közben egy barátommal beszélgetek, mindig ügyelek arra, hogy ő menjen belül, így a vállának ütközöm, amikor kilendülök az egyenesből. Gyakran tűnődöm azon, micsoda szerencse, hogy nálunk nem bal oldali közlekedés van, mint Angliában, mert akkor egyenesen az autók között kötnék ki.

Kis fogyatékoságom gyakran különös módon nyilvánul meg. Vegyük például a focit. A technikám rendben van, valamennyi testrészemmel tompítani tudom és meg tudom állítani a labdát. Le tudom venni a csapattársaim kökemény passzát ágyékmagasságban, és a lábfejemre tudom helyezni egy passzhoz vagy egy keresztpasszhoz. De ehhez az kell, hogy a labda hozzám kerüljön. Oda, ahol én állok. Akkor minden rendben lesz. Ha a labda elé kell mennem, hogy fogadjam, az bizony kihívást jelent. Ha egy hosszú keresztpasszt kapok a túloldaltól, előfordul, hogy rosszul számolom ki az ellipszist, és látványosan elkerülöm a labda pályáját. Valószínűleg teljesen elmebeteg látványt nyújthatok: teljes sprint a labdáért,

majd tökéletes ívben kikerülöm, miközben a labda elsuhan melletttem, én pedig kétségbeesett arccal bámulok utána. Azután felharsan a röhögés: „Flipp! Hahaha!” Ott állok vérvörös arccal, az ellenfél embere már a partvonalnál áll, hogy bedobja a labdát, a csapatom pedig egy emberként ingatja a fejét.

De sosem piszkálnak miatta. Mindenki megérti. Cserébe el kell viselnem a nevetést. Amikor viszont az ellenfél csapata kezd röhögni rajtam, a kezek azonnal ökölbe szorulnak, a szerelések pedig *old school*llá válnak a kedvemért.

A korcsolyázással is elég jól boldogulok. Igaz, nem a jégkorongban, hanem a gyorskorcsolyázásban. Jó a súlyáthelyezésem, és mintaszerűen rúgom el magam. Az egyenesek kiválóan mennek. De ott vannak a kanyarok. Az óramutató járásával *ellentétesen*. Megesik, hogy elindulok a belső sávban, és mielőtt észbe kapnék, már ki is vágtam, és a lelátó felé tartok. Ilyen helyzetben nem könnyű megőriznünk a méltóságunkat.

Ritkaság vagyok. Egy védett faj. Egy albínó jávorszarvas az erdőben. Furcsa, de az erdő nem lenne ugyanolyan nélkülem. Így aztán igyekszem pozitívumként gondolni rá. A legjobb bowlingjátékosoknak saját, személyre szabott golyójuk van. A golyó súlyeloszlása egyenlőtlen, a súlypontja a középpontjától valamivel odébb esik. Csavart mozdulattal dobják el, a golyó ívben gurul, és az első bábu mögött csapódik be – az összes bábút letarolva. Ha viszont egy ilyen golyót egyenesen előre gurít el az ember, az az oldalcsatornában fog landolni.

A két lábam tehát ugyanolyan hosszú, a bal lábam kilendülése azonban valamivel hosszabb, mint a jobbé. Ezt nem lehetséges kontrollálni. Az agyam azt hiszi, hogy a lépéseim ugyanolyan hosszúak, ám ahhoz, hogy valóban egyenesen tudjak járni, oda kell

figyelnem arra, hogy a jobb lábammal hosszabb lépéseket tegyek. Ez borzasztóan nehézkes és megerőltető. Az iskolaorvos szerint egész biztosan felmentenek majd a sorkatonai szolgálat alól. Nem nehéz elképzelni, milyen eszelős felfordulásba torkollna a menetelés, vagy minek nevezik. Már alig várom a behívót. Mindent meg fogok tenni azért, hogy elleplezzem a rendellenességemet. Mert mi van, ha elutasítanak, és soha nem jutok ki innen?

JENNIFER NAGYI ÚGY fordítja a gereblyét, hogy a fogai felfelé mutassanak, és ne akadjanak bele a fűbe. Óvatosan meglöki vele az almakupacot. Az ragacsos sóhajt hallat, de meg sem moccan. A gereblye régi, egy építkezésről kérték kölcsön, és soha nem adták vissza. Hosszú hikorifa nyele van, és öntöttvas fogai. Nehéz darab. Jennifer szokásához híven most is a legkevésbé alkalmas öltözetet viseli. Polgárháború és kerti munka egy sárga, ötvenes évekbeli ruhában és Filip síbakancsában.

Súlyát a nyél mögé helyezi, mint valami lándzsás lovag. Egy *drag* lovag. A gyümölcsöstál szilárdan tartja magát. Jennifer előredől. A síbakancs a gyepe mélyed. A vézna, fehér láb más emberhez tartozik, mint az arc, mely a magashegyi napsütéstől rézbarna, és amelyet olyannyira keresztül-kasul szóttek a finom ráncok, hogy akár a kereszténység előtti időkből származó pergamen is lehetne. Egy arc, amelyet egy agyagedényben találtak a Sínai-félsziget sivatagában. Végül az erős váll és a kéz, amely képes az ujjnyi vastag rózsáágakat konyhai ollóval átmetszeni, kifizetődőnek bizonyul. Az almakupac megadja magát középen a friss gyümölcs és az erjedt lekvár találkozásánál, ahol a legkisebb a súrlódás. Hosszúra nyúló, kitartó mozdulat. Mindent belead, és ahogy a lavina beindul, Lady Lancelot ötvenfokos szögben dől a kupac felé, miközben a kislányos lába megremeg a 46-os méretű síbakancsban. Légyraj röppen fel. Egy másodpercre, úgy tűnik, Jennifer a saját almalavinájával együtt

a senki földjére csúszik, de sikerül visszanyernie az egyensúlyát, és talpon marad. Ráérősen felegyenesedik, és szemügyre veszi munkája eredményét.

Kihúzza magát, és futó pillantást vet a célra, ahogy az a Munkáspárt propagandaplakátján olvasható Filip társadalomismereti tankönyvében. És Jennifer nagy pontosan így néz ki. Mint aki az ország építésével van elfoglalva. Citromsárga Doris Day-ruhában, gereblyével a kezében, arcát a nap felé fordítva.

Jennifer lassan befejezi a munkát. Most már könnyebben megy. Áttolja az almaszószot az árok széle fölé, amely vonakodva lecsorog. A gereblyét kulimász borítja, olyan, mint a tapadós hó egy vaslapáton. A síbakancs orrával lekapirgálja. A gyepen jókora sebtátong.

Ezután kezdődik a második fázis. Az almapépnek vissza kell térnie oda, ahová való, ahonnan jött. Jennifer a gereblyére támaszkodva leereszkedik az árokba. Óvatosan, nehogy megcsússzon. A kerítés alján tizenöt centiméteres rés tátong. Ez épp elég lesz. Visszatolja az almaszószot.

A kapu csikorgását és a murva ropogását hallva felnéz, és egy fiatal fiút pillant meg. A srác rövid kabátot visel, a vállán sárga, hasított bőr hátizsák lóg, a frufruja az arcába hullik.

Felismerés, kiiktatás, majd azonosítás. Ki nem lehet az? A lehetséges gyanúsítottak listájának összevetése az arcok kavalkádjával. Egyezést talál, és kockáztat.

– Filip! Te meg hol jártál?

A fiú hasztalan söpri félre frufruját a homlokából.

– Az az én síbakancsom?

– Mindjárt készen vagyok – mondja Jennifer nagy. – Beindítanád nekem a fűnyírót?

Filip sokadszorra is megmutatja neki, hogyan kell csinálni. Néhanyszor megnyomjuk ezt a puha gombot, hogy befolyjon a benzin, majd behúzza tartjuk a kart, hogy a motor üresben legyen, és közben megrántjuk a zsinórt.

– Mindig is olyan rendes kölyök voltál, Filip – mondja Jennifer elégedetten.

A Stiga fűnyíró beindul, és pöfögni kezd.

– Látom, megint áll a bál – biccent a fiú a nyálkás nyom felé.

– Most aztán megkapja az az ocsmány vén picca! – vigyorodik el Jennifer, de azután uralkodik magán. – Uh, ez nem volt valami kedves tőlem, neked soha nem szabad ilyesmit mondanod, Filip. Ígérd meg nekem.

Filip feltrappol a kavicsos ösvényen a halványsárga épület bejáratához. Megáll, mint már annyiszor, vesz egy mély lélegzetet, és összeszedi magát. A ház a harmincas évek modern népi funkcionalista stílusában épült. A meredek emelkedésű telek miatt két és fél szintes. Tetőtere is van. A kavicsos ösvény két oldalán buja kert terül el. Számtalan fajta dísznövény és bogyógyümölcs-bokor, olyan kövekkel szegélyezve, amelyeket az Öreg Nordmarka horgász helyeiről szedett össze.

Csupán a Starholm almafa került a kerítés rossz oldalára, amikor a telket felosztották. Minden más, a szilvafák és a köszmétebokrok, a bazsarózsa, a nyolcvanéves jerikói lonc – mind a mi oldalunkon van. Csak a pazar rózsasövény fut diplomatikusan mindkét telek szélén az út felől.

Az Öreg több mint negyven éven keresztül gondozta a kertet apja után. Csak akkor hagyta abba, amikor a portól eltömődött tüdeje már a legkisebb megerőltetést sem bírta elviselni, a pollenek és a penészspórák pedig életveszélyessé váltak számára. Most

Jennifer tartja kézben a kertet, és ad jelentést annak állapotáról. Az Öreg nem csupán teljes áttekintést igényel arról, hogy mi mikor és hogyan virágzik, hanem azt is megköveteli, hogy a vegetációs időszakban naponta hat alkalommal legyen leolvasva a külső hőmérséklet, mert ez alapján határozza meg a műtrágya típusát és adagolását, valamint az öntözés mennyiségét. Filip egyszer megkérdezte Jennifer nagyit, hogy miért nem mond egy hasra ütés szerinti értéket az éjszakai hőmérsékletre, amelyet pontban hajnali négykor kell leolvasni.

– Csak mondj valamit, ami a leginkább valószínűnek hangzik. Nagyjából azt, amit előző nap. Úgysem tudja ellenőrizni.

Jennifer értetlenül meredt rá.

– A hőmérsékletet hajnali négykor *kell* leolvasni. Máskülönben Arnstein iszonyatosan kiakadna.

Filip a kockát bámulja, azon színdarab díszletét, melyben akarata ellenére vesz részt. Az ablakok egymástól távol, a sarkok közelében helyezkednek el a homlokzaton. Ha szemek lennének, akkor a ház egy lepényhalra hasonlítana – egy-egy szem a lapos fej két oldalán. A tető alig nyúlik ki a ház homlokzata fölé. Szűkös, sőt fukar benyomást kelt. Mint egy túlméretezett fejre szorosan lehúzott sapka.

Vízszintes faburkolat. Minden feszes és pontos. A formának követnie kell a funkciót, a ház ennek az elvnek megfelelően épült. Minden felesleges ornamentika híján.

A dédszülei svájci villájában, melynek alapjaira ez a ház épült, megvolt a régi világ hiúsága, valamennyi ablakfülkében és pillérboltozatban megjelent az igény arra, hogy kitűnjön a többi épület közül. Az új építészeti stílus nagyobb önbizalommal és belülről fakadó, szigorú szépséggel bír. A szabad, modern emberek igényeihez igazított belső térbeli megoldásoknak a homlokzat egyszerűsége-

gében kell megmutatkoznia, ahogyan egy igazán szép ember csontszerkezete is gyönyörködésre ad okot. Maradandó szépség, mely magában a koponyában lakozik, nem pedig a bőrben vagy a lágy szövetek múltó maszkjában. Mindkét sarokablak napellenzővel rendelkezik, amelyek napsütéses napokon leereszthetők. Ezek a csintalan szempillák képezik a szigorú homlokzat egyetlen kacér kompromisszumát.

Egy generációs konfliktusokra épült otthon diszfunkcionális stílusban, ahogy Turid nevezte.

Filip hunyorít, ahogy meggyőződése szerint a művészek szoktak a témájuk előtt, amíg a ház lassan eltűnik a fókuszból, azután két keze hüvelyk- és mutatóujja közé fogva óvatosan felemeli a homlokzatot, hogy a mögötte lévő helyiségek is láthatóvá váljanak. Pontosan úgy, ahogy Turid babakázában, amikor a nővére még ilyesmikkel játszott, Filip pedig mindent bálványozott, amit a lány csinált. Egyenesen belát valamennyi helyiségbe, látja az egyes szobák lakóit és azt, amivel foglalatосkodnak.

FENT A PADLÁSON, a tetőablak fényében Guy egy forrasztópákával és egy nyomtatott huzalozású lemezzel ügyködik. Fényorgonát készít, amelyet a sztereóberendezéshez lehet csatlakoztatni, hogy a sötétben bekapcsolva diszkóhangulatot teremtsen. Egy Blaupunkt autórádióhoz csatlakoztatott, hatalmas Jamo hangszórói vannak. Fel szokta tekerni a hangerőt, a hangszínszabályzókat pedig a maximumra állítja. A basszus elemek úgy vibrálnak és csapkodnak, akár a tetőt borító kátránypapír a viharban, a magas hangok pedig egyenesen fülsértőek. Levágott sarkú borítóban árult, leértékelt bakelitlemezeket szokott lejátszani, amelyeket a Grønland metróállomáson lévő lemezboltban szerez be. Boney M. és Gloria Gaynor. Village People. Guy zeneileg bizonyos értelemben visszamaradott. Nem jutott tovább 1976-nál.

Guy Jennifer és az Öreg bérlője. Jutányos árat fizet a szobáért, cserébe időnként bevásárol, és elvégez ezt-azt a ház körül. Guy teljes tagadó. Először lelkiismereti okokból megtagadta a sorkatonaságot, majd a polgári szolgálatot is, mivel az is „a teljes körű jobboldali norvég védelmi apparátus része”.

Ez olyasmi, amiből általában bírósági tárgyalás lesz, és amiért az ember börtönbe kerül, Guyt azonban az idegei miatt alkalmatlannak nyilvánították a bebörtönzésre, ezért most itt lakik a padláson. Már hatodik éve. Lassanként a ház körüli munkát is elkezdte megtagadni. Az elutasítás szokássá vált. Ritkán teszi ki a lábát a házból.

De ha tiszta időben egy zsámolyra állva kinyitja a tetőablakot, egészen Abildsøig és az Østensjøvannetig elláthat.

Filip jó ideje nem látogatja már Guyt, de amikor fiatalabb volt, iskola után mindennap felszaladt a lépcsőn a tetőtérbe. Anya a konyhában ült, mint mindig. Egy pillantás és egy bekiáltott köszönés elég volt, hogy megbizonyosodjon arról, minden a szokásos. Azután egyenesen felrobogott a lépcsőn, bekopogtatott, és várt. Amíg kinyílik a zár. Guy mindig kulcsra zárja az ajtót. Mindig dolgozik valamin odabent. Ma feszültebb, mint általában. Jobbra-balra pillant, mintha meg akarna bizonyosodni arról, hogy senki sem követte Filipet a lépcsőn. A nappaliban, amely egyben hálószoba is, *Az állatok világa* címet viselő tízkötetes enciklopédia néhány vaskos darabjának tetején egy Eumig Mark 501-es filmvetítő zümmög.

Guy izgatott. A gép első karjára egy kis filmtekercs van akasztva, Guy pedig erőteljesen és koncentráltan lélegzik az orrán keresztül, miközben egy vékony filmcsíkot fűz át apró gumigörgők között, majd egy fémkapun keresztül, végül pedig a hátsó karon lévő üres filmorsó közepéhez rögzíti.

– Super 8-as – mondja Guy.

– Filmet fogunk nézni?!

– *Recht*! – válaszolja Guy. – Jól megy a német?

Filip nem igazán jeleskedik benne, ugyanis a Karlsbråten általános iskolában az ötödikesek nem tanulnak németül.

– Majd fordítok menet közben – mondja Guy, amit láthatóan nagyon viccesnek talál, mivel hosszasan kuncog magában. Filip is mosolyog. Most jó itt a hangulat. – Kólát?

Guy kimegy az előszobába, és a cuccai közt keresgél valamit, amit üvegnyitóként használhat. Film és kóla! A vetítőgép fényben fürdeti a falat. Elmosódott szélű négyzet a jutazsák tapétán. Filipnek hirtelen eszébe jut egy trükk a múltból. Két kezét a fénysugárba

emeli, és a falon máris megjelenik egy ugató kutya. Azután a jobb keze ujjait széttárva: egy madár hosszú szárnytollakkal.

– Nézd csak, Guy!

A férfi azonban bosszús lesz. Filip nem ért semmit. A konyhai zsámolyra telepedik az üdítőjével. Jobb lesz kivárni a dolgot. Guy lehúzza a rolót a tetőablakban, és ellenőrzi, hogy bezárta-e az ajtót.

Azután elkezdődik a film. Fekete számok fehér háttéren számolnak tíztől egyig visszafelé, majd egy utcarészlet bukkan fel egy országban, amely nem Norvégia. Az út szélén réGINEK tűNŐ autók parkolnak. A távolban egy fiú közeledik biciklin. A csomagtartó mindkét oldalára egy-egy kerékpárostáska van erősítve, a fiú pedig mindegyik lépcsőháznál megáll. Leszámol egy köteg újságot, a lépcsőre helyezi őket, majd továbbgurul a következő lépcsőházhoz. Nincs zene, és a forgalom zaja sem hallatszik. Amikor a fiú elég közel ér a kamerához, hogy kiderüljön, egy trapéznadrágos, hippifrizurás tiniről van szó, egy nagy szöveg bukkan fel a teljes képet elfoglalva:

Erotocon GBMH prezentiert
Beleipite Bertha sangt Schwanz

Filip nem érti, mi áll ott. Biztosan németül van. De van valami más is. A betűk furcsán néznek ki. Mintha orosz szöveg lenne, vagy ilyesmi.

– A rohadt életbe már! – Guy feje vörösre gyúl. – Sikerült tükrözve befűznöm a filmet?! A hangsávnak nem belül kell lennie, ahol a hangfej van? Hogy a fenébe...?! Akkor nem lesz hang, Filip, nem lesz nyögés.

– Legalább megúszod a fordítást – mondja Filip, hogy megpróbáljon konstruktívnak mutatkozni ebben a nehéz helyzetben. Ez azonban nem vidítja fel Guyt.

A filmben szereplő fiút most egészen közeli felvételen mutatják. Az álla pattanásos, a metszőfogai között jókora rés villan elő. Úgy tűnik, valaki odakiált neki, mert hirtelen felnéz, és kezével elárnyékolja a szemét. A harmadik emeleti ablakban egy pongyolát viselő nő integet. Úgy tűnik, nincs kedve lemenni az újságért. A szája úgy mozog, mint egy némafilmben, de nem nehéz megérteni, mit akar, még úgy sem, hogy németül tátog.

A fiú készséges, és néhány ugrással felszalad a lépcsőn. Bent a lakásban a nő elveszi az újságot, de azután a földre dobja. Ha már a fiú úgyis itt van, nem segítene neki egy kicsit? Ki kell cserélni egy izzót az előszobában. A nő valami elképesztően kövér. Csavarók vannak a hajában, és kissé túl sok rúzszt használ. Amikor előhoz egy fellépőt, amiről a fiú eléri a lámpát, a pongyola szétnyílik, és két hatalmas, megereszkedett mell villan elő. A filmben szereplő fiú figyelmét sem kerüli el.

Azután látják, ahogy a fiú eltávolítja a villanykörtét, és egy újat csavar be. Majd az arcán tükröződő koncentráció hirtelen meglepetésre változik. Miközben az izzóval babrál, a nő elkezd szopni a farkát. Filip érzi, ahogy a pulzusa a fülében dübörög, az egész teste felforrósodik, a melegség felkúszik a nyakán és az arcán. Szinte levegőt venni sem mer. Émelyegni kezd, mintha hullámvasúton ülne. Hallja, ahogy Guy halkán nevet mellette, mégis olyan, mintha egészen messziről hallatszana. A félig kiürült kólásüveg nyirkosan tapad a tenyeréhez. A nő feje úgy jár a fiú lába közt, mint egy eleség után kutató harkályé. A rúzsja szétkenyődött az arcán. A fiú farka a duplájára nőtt. A nő most kibújik a pongyolából, és egyik kezével a lába közt letérdel.

– Most figyelj! – suttogja Guy.

A fiú arca grimaszba torzul, mintha tüsszentenie kellene, mire a nő mindkét tőgyet felemeli, és cukormázszerű ragacs fröccsen

rájuk. Először sok, majd egyre kevesebb, míg végül teljesen abba-marad.

– Na, mit gondolsz, Flipp?

Filip ebben a pillanatban egyáltalán nem gondol semmit, arra viszont rájött, hogy éppen élete első pornófilmjét nézi. Ez egyértelmű.

A vetítőgép szálnalmas nyöszörgést hallat, a film pedig hirtelen leáll. A filmszalag elakadt az első tekercsben, és akadozva csúszkál.

– A fenébe! – szisszen fel Guy, és újra oda a jókedve. – Vissza kell fordítanunk a lejátszást, különben elszakad a film! – kiáltja, és felfattint egy kapcsolót. A film meglazul, és a gép elkezd visszatekerni.

És ekkor csoda történik. A fiú farka felszívja az összes ragacsot a hatalmas mellről, az utolsó cseppig magába szippantja. Filip eltátja a száját. Az eddig önvédelemből megfeszített hasizmai szökkennek egyet, amikor a görcs kienged, és kitör belőle a nevetés. Ez a legörültebb dolog, amit valaha látott. A farok, amint felporszívózza a trutymót. Azután visszadugja a nagydarab nő szájába, aki feleakkorára szopja. Amikor a fiú visszacsavarja a kiégett izzót, és még az újságot is magával viszi, Guy is megtörik. Ordítva röhög, és most végre Filip is ránézhet, hogy osztozzanak a pillanatban. Addig nevetnek, amíg a film teljesen vissza nem tekeredik, és a szalag vége a tekercs minden fordulatánál elkezd a kivetítőhöz csattanni.

Guy bíborvörös arccal törölgeti a könnyeit, és beáll a fény útjába. Most ő is árnyképeket készít. Egyik kezével csövet formál, a másik kezének merev mutatóját pedig a csőbe dőfi. Filip érti, mit akar megjeleníteni, de nem igazán működik árnyjátékként. Mégis nevet egy kicsit a biztonság kedvéért, megkönnyebbülve, hogy végül minden jól alakult.

Azután felhajtja az utolsó korty kólát, és hátrálva az ajtóhoz lépked.

A FÖLDSZINTET AZ ÖREG uralja. Nagyapa, mondják a többiek. Hívd nagyapának.

Nagyapa. Egy teljességgel hasznavehetetlen szó. Lehetetlen használni, legalábbis számomra, mivel két olyan szóból tevődik össze, amelyek egyáltalán *nem* passzolnak egymáshoz. Az Öreget már rég nem lehet „nagynak” nevezni, sem a szó szoros, sem az átvitt értelmében. Ez az „apa” pedig mit jelent valójában? A sajátomat a gyermekkorom bizalommal telt papájából a sokkal praktikusabb faterrá léptettem elő néhány évvel ezelőtt. Emlékszem, kissé szomorúnak tartotta, mintha lefokozták volna. Még mindig azt írja a születésnapi ajándékokra, hogy „papától”. De nem dőlök be neki.

– Kösz, fater – mondom, miközben kicsomagolom a túrabakancsot vagy a síkesztyűt olyan méretben, amit már rég kinőttem. Nagyapa soha nem vitt el túrázni, amikor gyerek voltam, mondogatja gyakran magyarázatképpen, hogy miért kapok mindig túrafelszerelést.

– De te sem viszel engem – válaszolom ilyenkor. – Hosszú időre visszatekintő és büszke hagyomány nálunk, hogy az apák nem viszik túrázni a fiaikat.

A fater sokkal inkább egy családi vállalkozásban betöltött pozíciónak hangzik, egy cégvezetőnek, mint a hús és porcszövet legkevésbé sem ínycsiklandozó genetikai keverékének, ami ő és én vagyunk. Fater az a fajta ember, aki ritkán néz egyenesen a szemedbe beszélgetés közben. Inkább kissé elnéz melletted, és amikor beszél,

akkor sem hozzád, vagy veled beszél. Nem, ő olyankor rád szórja a szavait, amelyek olyanok, mint a pollen, le kell söpörnöd magadról, mielőtt rád tapadnak. Halk szavú és barátságos, és bizalomgerjesztő csellóhangon beszél, aminek a páciensei minden bizonnyal a rabjává válnak. És kerül a konfliktust. Amennyiben összetűzés van kilátásban, oldalazva megy bele. Mint egy rák. De olló nélkül. Csakis nyitott tenyérrel, melynek a mérete egy hólapáttal vetekszik.

Pszichiáter és neurológus, így aztán tisztában van azzal, hogy mi zajlik az emberekben. A munkája egyfajta szakmai távollátást biztosít számára, melynek köszönhetően bizonyos távolságból élesebben képes észlelni és tanulmányozni az embereket. A családtagjai viszont, akik mindig a közvetlen közelében vannak, összezavarhatják. Hunyorgásra és pislogásra készítjük, mintha elmosódottá válnának a körvonalaink, és nehezebbé esne ránk fókuszálnia.

– Olyan ellentmondásos vagy, Filip – mondja néha. – Gondolkodj egy kicsit egyszerűbben! Az élet néha olyan, mint a formabedobós játék. A kerek tömb a kerek lyukon fog beférni, a négyzet metszetű a négyzet alakú lyukon.

Természetesen soha fel sem merült benne, hogy a négyzet alakú is átfér a kerek lyukon. Csak akarat kérdése. Csak erősebben kell próbálkozni. Oda kell csapni neki.

Vannak haverjaim, akik apának hívják a papájukat, sőt olyan is akad, aki apunak.

– Elvihetem a kocsit, apu? – kérdezi, és szinte felelősségteljesnek tűnik, ahogy a slusszkulcsot lóbálja. Olyankor muszáj elfordítanom a fejem, és azon tűnődöm, vajon mi kellene ahhoz, hogy apunak nevezzem ki a fateromat. Az, hogy önként lemondjak erről a távolság nyújtotta, aprócska előnyről – ami előléptetés számára, számomra viszont lefokozás.

Nem, az apu szóba sem jöhet. A fater bőven megteszi.

ANYA EGY MADÁR. Filip úgy képzei, hogy fogságban született, és ezért nem ismer mást. Ez persze nem igaz, de ettől egy kissé kevésbé tűnik szomorúnak a gondolat. Anya kalitkája a kék konyhában van, az egyetlen helyiségben, amelyet még nem újíttak fel. Az összes többi szobában is van kalitkája, de azokban ritkán tartózkodik. Nehéz megmondani, melyik fajhoz tartozik. Filip úgy véli, fiatalkorában valami egzotikus madár lehetett. Látott róla képeket. Ugyan fekete-fehérek, de jól kivehető, hogy fekete maszkkal övezett, mélyzöld szeme volt, kicsi, fényes csőre és hosszú, túlságosan is hosszú, vörös karmai. És vaskos, selyemsárga farka. Mostanában gyakran üldögél a falikút szélén, amelybe az Öreg szokott vizelni éjszakánként, amikor nincs kedve lemenni a földszintre. A tollazata persze megfakult, ami nem csoda, mivel folyton tépkedi magát, ahol azelőtt puha pihék borították, most csúf, rücskös bőrrel tarkított kopasz foltok vannak. Amióta Filip az eszt tudja, gondosan ügyelnek arra, hogy az ablakokat és az ajtókat zárva tartsák. De az sem számít, ha megfeledkeznek róla. Anya soha nem hagyja el a házat. A többieknek azonban mindig közölniük kell vele, hogy hova mennek, és mikor érnek haza. Csak akkor érzi magát biztonságban. A jobb napokon olykor oda-vissza repked a konyha és a nappali között. A hibiszkuszmintás zöld szék háttámlájára telepedik. Vagy a varrógépre. Az itt-ott felbukkanó, kézzel sodort cigarettából származó dohányszálacskáknak és sherrys poharaknak köszönhetően

mindig meg lehet mondani, merre járt. Soha nem hallják énekelni, Filip azonban hisz abban, hogy képes rá, vagy valaha képes volt rá, de már nem látja értelmét. A mellkasában rejlő kis szív soha nem dobban egy ütemre a 8/A-ban élő többi szívvel.

Vajon ez régen másként volt? Ez a ház volna a kalitka?

Tud örülni mások örömének. Amikor Filip bizonytalan baritonján énekel, összesepri utána a szétszóródott magokat és az ürüléket, vagy éppen kicseréli a vizét, elegáns ellipsziseket leírva repked a konyhában. Filip néha pimaszul ugratja őt, eldugja az üvegeit, amiktől idegesen csiripel, és a nyomorúságos kis szárnyaival csapkodja a fiát. Olyan, mint egy régi karóra. Ha az ember elfelejti felhúzni, leszáll a mosogatótálca szélére, és tépkedni kezdi magát.

FILIP RÖNTGENPILLANTÁSA GUY fülledt tetőtéri agglegényfészkeről a világos első emeletre siklik. A kék konyha mellett, ahol anya gubbaszt folyton, Turid szobája következik. Természetesen üres. Turid elmenekült. Az önálló Turid. Ő egy fehér liliom. Egy kála. Egy kócsag. A családi fotókon úgy néz ki, mintha kivágták volna a képből, és a többiek fölé ragasztották volna. Az osztályképeken legalább ennyire oda nem illőnek hat. Kicsit olyan, mint amikor az ember hibajavítóval próbál eltüntetni egy figurát a háttérből. Akármilyen körültekintően csinálja, csak még inkább felhívja rá a figyelmet. Turid az a fajta lány, akibe még az osztály legtökösebb srácai sem jutna eszükbe beleszeretni. Még egy nemet sem kapnának. Leplezetlen csodálkozással és bocsánatkérő mosollyal találkoznának, ami ráébresztené őket arra, hogy olyasmiről ábrándoznak, ami teljességgel kizárt. Bármilyen csajozós szöveg, legyen az akármi, legyen leleményes és alaposan átgondolt, spontán vagy esetlenül megfogalmazott, abban a pillanatban varangyos békává és egerekké változna. Láttam újonnan a környékre költözött fiúkat, akik még nem szereztek tudomást arról, hogy kire vethetik ki a hálójukat, és ki számít védett fajnak, és olyasmivel próbáltak előrukkolni Turidnek, amivel felkelthetik az érdeklődését; én csak diadalmasan nevettem, amikor a szavuk is elakadt, és egyik pillanatról a másikra retardálttá váltak a nővérem jéghercegnőket is megszégyenítő pillantása láttán. Turid dadogásra és hebegésre készteteti fater kollégáit,

annak ellenére, hogy a szakmájuknál fogva kifejezetten szószátyárak, és ahhoz vannak szokva, hogy pszichiáterként sziklaszilárd magabiztossággal viszonyuljanak pácienseikhez. A felnőtt férfiak ügyefogyott fiúkká, a fiúk kis taknyosokká válnak szemtől szembe kerülve Turiddel. Ugyanolyan indokolatlanul magas, mint én, a két lába egyforma hosszú, és akár sétál, akár fut, beszél, énekel vagy csupán gondolkodik, minden egyenes vonalban történik.

Turid az enyém volt. Vagyis én voltam az övé egész életében. Egymás tanúi vagyunk. Vagy inkább ő az enyém. Mindent elmondok neki. Ő semmit sem mond nekem. Csak hallgat azzal a derűs arcával, amely teljesen nyitott és mégis zárt. Megértően bólint, és nem ereszti a pillantásomat, miközben úgy billenti oldalra a fejét, hogy hosszú, egyenes szőke haja az egyik vállára hulljon, hacsak nem tűzte korábban kontyba az egyik akvarellecsetemmel.

Tavaly tavasszal azonban elköltözött. Az égvilágon semmit sem tudtam róla, amíg be nem következett. Egy este egy pasassal állított haza. Anya és fater is meglepődött, láttam rajtuk. Teljesen átlagos fickó volt. Amennyire emlékszem, egy szót sem szólt. Még a neve sem rémlik igazán. Vagyis de, emlékszem rá. De teljesen hétköznapi dolgokat mondott. Erre Turid, akit az sem nyűgözött volna le különösebben, ha a saját erkélyéről nézhette volna Pompeji pusztulását, a srác minden egyes középszerű szaván csüngött! Olyan érzés volt, mintha ott helyben agyérgörcsöt kaptam volna. Mint valami kiütött Rocky, aki artikulálatlanul motyog, miközben a fél arca bénultan lóg. Turid azonban széles mosollyal nézett ránk. „Hát nem csodás fickó?” – sugározta a tekintete. Átvette az egyik lábát a srácén. A Levi'sük repedésein kikandikáló bőrük egyformán napbarnított volt, én pedig nyomban megértettem, hogy Turid nem Carinával járt Tenerifén, hanem valaki mással. Fater barátságos-leereszkedő előadást tartott a srác saját szakterületéről, aki szórako-

zottan cirógatta Turid bokáját, miközben bólogatott. Nem akartam hinni a szememnek. Megérinthette. Hozzászokott, hogy megérinti a nővéremet. Már! Szintiszta istenkáromlás volt.

– A hódoknak kettős ajkuk van – jegyeztem meg, amikor sikerült szóhoz jutnom. – Belül és kívül is van ajkuk. Tudjátok, miért? Mert gyakran úsznak vastag botokkal a pofájukban. Ha nyitva kellene tartaniuk a szájukat, megfulladnának. Ezért be tudják fogni a pofájukat a metszőfogaik mögött.

A srác tekintete barátságos és érdeklődő volt a felvont szemöldöke alatt. Turid telepatikus pillantást küldött felém.

„Szeretlek, kicsi Flipp, de most elválnak útjaink. Továbblépek az életemben. Nélküled” – üzent tiszta, világítóan zöld szeme. Én pedig megdermedtem a rémülettől. Meg sem fordult a fejemben, hogy ez valaha megtörténhet. Hogy nem csak ő meg én leszünk. Ötéves koromban egyszer kifestettem az összes szobát a babaházában. Akkor becsukta a szobáink közötti ajtót. Nem zárta kulcsra. Csak becsukta. Úgy feküdtem az ajtóban, mint egy kiskutya, arra várva, hogy megbocsásson. Anya közbenjárt az érdekemben, de tudtam, hogy le kell töltenem a büntetésemet, és nem mozdultam onnan. Ez volt az egyetlen alkalom, amikor kegyvesztetté váltam a szemében. (Leszámítva egy másik alkalmat, hosszú évekkel később, de meggyőződésem, hogy az az ő hibája volt, ezért még nem került pont az ügy végére.)

AZ ÖREG EGYFOLYTÁBAN haldoklik. Évek óta a halálos ágyát nyomja, és meghal. A mentőorvos két alkalommal is ott helyben halottnak nyilvánította.

– FARKAS, FARKAS! – kiáltjuk. A mentőautó üvöltő szirénával érkezik, hatalmas felfordulást okozva a környéken.

De azután az adrenalinnak és az oxigénmaszknak köszönhetően az Öreg életre kel, a mentőautó távozása után pedig fater kénytelen elmagyarázni a kíváncsi és aggódó szomszédoknak, hogy nincs semmi baj, és megköszöni a törődésüket. Ez két, legfeljebb három alkalommal még elmegy, de nem szabad szokássá válnia. Nem tudom kezelni ezt a fajta figyelmet. Szerencsére a halálesetek többsége lényegesen diszkrétebb és privátabb körülmények között zajlik. Az elhasználódott tüdeje hirtelen feladja, és az állandó szörcsögés abbamarad. Ilyenkor Jennifernek ki kell fordítania a székből a hasára, és hátba kell veregetnie a tenyerével, ahogy tanulta. És ekkor az, ami elakadt odabent, feljön. És távozik. Amikor kicsi voltam, úgy képzeltem, ahogy egy régi zuhanyfüggönyön keresztül lélegzik. Egy rongyos és koszos függönyön keresztül, amilyen a fürdőszobában volt a felújítás előtt. Elképzeltem, ahogy beszívja, és kis híján megfullad tőle, de azután újra felbukkan, nedvesen és nyálkásan. Azután megint beszívja. Be és ki. Be és ki. Amíg el nem akad.